MARTTILAN KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

SISÄLLYSLUETTELO

1. LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET
1 § Tavoite
2 § Määräysten antaminen ja valvonta
3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin
4 § Paikalliset olosuhteet
5 § Määritelmät
2. LUKU JÄTEVEDET
6 § Jätevesien käsittely jätevesiviemäriin liittymättömillä kiinteistöillä
7 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu
8 § Mattojen ja tekstiilien pesu
9 § Työmaavesien johtaminen
10 § Vesikasvillisuuden poisto
3. LUKU JÄTTEET JA KEMIKAALIT
11 § Jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa
12 § Vaarallisten aineiden säilytys kiinteistöllä
13 § Tilapäiset murskauslaitokset
14 § Lumenkaatoalueen sijoittaminen
15 § Rakennusten polttaminen
16 § Maalämpöjärjestelmien rakentaminen
4. LUKU ILMANSUOJELU
17 § Rakennusten, rakenteiden, esineiden tai alueiden kunnostus- ja puhtaanapitotyöt
5. LUKU MELUNTORJUNTA
18 § Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista ilmoitusta edellyttävät toiminnat ja tapahtumat
6. LUKU ELÄINTEN PITO JA LANNAN KÄSITTELY
19 § Ulkotarhat ja ratsastuskentät
20 § Lannan levitys ja aumaus
7. LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET
21 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä
22 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä
8. LUKU VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET
23 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

1. LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite

Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ympäristön pilaantumisen ennaltaehkäisy sekä pilaantumisesta aiheutuvien haittojen poistaminen ja vähentäminen.

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset annetaan täydentämään ympäristönsuojelulakia (527/2014) ja -asetusta (713/2014) sekä ympäristönsuojelulain nojalla annettuja muita asetuksia.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

2.1 Ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaan kunta voi antaa ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä.

Ympäristönsuojelumääräysten sääntelyala perustuu ympäristönsuojelulain 202 §:n 3 momenttiin, jonka mukaan määräykset voivat koskea:

1. toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
2. erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;
3. toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
4. sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
5. sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttö rajoitetaan;
6. valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista;
7. vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

2.2 Ympäristönsuojelulain 22 §:n 1 momentin mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 5 §:n 1 momentin mukaan tehtävät hoitaa kunnan määräämä toimielin. Marttilan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Kosken Tl ympäristönsuojelulautakunta Marttilan kunnanvaltuuston 25.5.2026 tekemän päätöksen ja ympäristönsuojelutoimen palveluista tehdyn yhteistoimintasopimuksen perusteella.

2.3 Ympäristönsuojelulain 22 §:n 2 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen oikeudesta siirtää ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle säädetään kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) 7 §:ssä. Lain 7 §:n mukaan kunnanvaltuusto voi antaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle oikeuden siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle, jollei laissa erikseen toisin säädetä. Marttilan kunnanvaltuuston

hyväksymän hallintosäännön mukaan toimielin voi siirtää sille hallintosäännössä määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranhaltijalle.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

3.1 Ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaan ympäristönsuojelumääräykset voivat koskea kuntaa tai sen osaa. Ympäristönsuojelumääräykset koskevat koko kunnan aluetta, ellei määräyksissä ole toisin mainittu. Lisäksi on annettu joitakin vain määräysten 4 §:ssä mainittuja erityisalueita koskevia määräyksiä.

3.2 Ympäristönsuojelulain 202 §:ssä on lueteltu ne asiat, joista kunnallisia ympäristönsuojelumääräyksiä voidaan antaa ja ne toiminnot, joita ympäristönsuojelumääräykset eivät voi koskea.

3.3 Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia säädöksiä ovat muun muassa jätehuoltomääräykset, rakennusjärjestys, kaavamääräykset ja terveydensuojelumääräykset.

Ympäristönsuojelumääräykset ovat säännöshierarkkisesti samantasoisia muiden kunnallisten säännöstöjen kanssa. Koska ympäristönsuojelumääräykset annetaan ympäristönsuojelullisin perustein, tulee niissä annettua parempaan ympäristönsuojelulliseen tulokseen tai tasoon johtavaa määräystä noudattaa, vaikka samasta asiasta olisikin määrätty muussa kunnallisessa säännöstössä.

3.4 Ympäristönsuojelumääräykset sitovat yksityisten henkilöiden, yritysten ja yhteisöjen ohella myös viranomaisia.

4 § Paikalliset olosuhteet

Ympäristönsuojelumääräykset voidaan antaa koko kuntaa tai vain sen osaa koskevina (YSL 202 §). Pääosiltaan määräykset koskevat koko kunnan aluetta. Määräyksissä on otettu huomioon ympäristönsuojelullisesti arvokkaat ja erityishuomiota vaativat alueet, joilla on perusteltua antaa tarkempia ja yksityiskohtaisempia määräyksiä (YSL 16–18 §).

Pohjavesien pilaantumisriskin ja ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskiellon (YSL 17 §) perusteella kunnan tärkeillä pohjavesialueilla (1- ja 2-luokan pohjavesialueet) on perusteltua antaa erityismääräyksiä.

Rantavyöhykkeeksi on määritetty 100 metrin levyinen vyöhyke keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Rantavyöhykkeelle on annettu erityismääräyksiä vesistöjen suojelemiseksi.

Ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaan ympäristön pilaantumista on myös terveyshaitta ja yleisen viihtyvyyden väheneminen.

5 § Määritelmät

Määritelmissä selvennetään ympäristönsuojelumääräyksiin liittyviä termejä.

2. LUKU JÄTEVEDET

6 § Jätevesien käsittely jätevesiviemäriin liittymättömillä kiinteistöillä

6.1 Määräyksellä täsmennetään ympäristönsuojelulain 155 §:ssä olevaa yleistä puhdistamisvelvollisuutta sekä valtioneuvoston antamaa ympäristönsuojelulain 156 §:n mukaista asetusta talousjätevesien käsittelystä (hajajätevesiasetus). Kaavamääräyksissä ja rakennusjärjestyksessä voi myös olla jätevesien käsittelyä koskevia määräyksiä, jotka tulee ottaa huomioon. Määräys koskee toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1).

6.2 Määräyksellä täsmennetään ympäristönsuojelulain 155 §:n jätevesien yleistä puhdistamisvelvollisuutta.

Ympäristönsuojelulain 154 b §:n mukainen perustason puhdistusvaatimus on käytössä muualla kuin rantavyöhykkeellä tai pohjavesialueella. Rantavyöhykkeiden ja pohjavesialueiden vaatimuksista säädetään jäljempänä.

Määräys koskee toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1)

6.3 Ympäristönsuojelulain 156 c §:n mukaan kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä voidaan antaa YSL 202 §:n nojalla perustason puhdistusvaatimusta ankarampia vaatimuksia, jos ne ovat välttämättömiä paikallisten olosuhteiden vuoksi. Valtioneuvoston asetuksella säädetään ohjeellisesta puhdistustasosta, joka talousjätevesien puhdistuksella tulisi saavuttaa, jos kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä annetaan perustason puhdistusvaatimusta ankarampi vaatimus. Rantavyöhykkeillä perustason puhdistusvaatimusten täyttäminen ei ole riittävä vesistöön kohdistuvan kuormituksen vähentämiseksi. Rantavyöhykkeillä hajajätevesiasetuksen 4 §:n mukainen ankarampi puhdistustaso sekä erityismääräykset käymäläratkaisuista ovat tarpeen vesiensuojelun kannalta. Määräyksellä ehkäistään päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1)

6.4 Ympäristönsuojelulain 7 §:ssä säädetään velvollisuudesta ehkäistä ja rajoittaa ympäristön pilaantumista. Puhdistettukin jätevesi sisältää ravinteiden lisäksi esimerkiksi ulosteperäisiä mikrobeja, lääkeainejäämiä, raskasmetallijäämiä ja muita vastaavia aineita, jotka voivat aiheuttaa vesistön pilaantumis- ja rehevöitymisriskin. Edellä mainittujen asioiden vuoksi vesikäymälän rakentaminen on kielletty sellaisilla kiinteistöillä, joihin ei ole ympärivuotista tieyhteyttä tai mahdollisuutta säännölliseen lietetyhjennykseen. (YSL 202 §, mom 3, kohdat 1, 4).

6.5 Ympäristönsuojelulain 17 §:ssä säädetään pohjaveden pilaamiskiellosta. Puhdistettukin jätevesi sisältää ravinteiden lisäksi esimerkiksi ulosteperäisiä mikrobeja, lääkeainejäämiä, raskasmetallijäämiä ja muita vastaavia aineita, jotka voivat aiheuttaa pohjaveden pilaantumisriskin ja vaarantaa pohjaveden laadun. Edellä mainittujen asioiden vuoksi jätevesien maahan imeyttäminen on kielletty pohjavesialueella. (YSL 202 §, mom 3, kohdat 1, 4).

Pohjavesialueen ulkopuolella ei ole perusteltua vaatia ankarampaa puhdistustasoa, joten alueen ulkopuolelle johdettavilta jätevesiltä vaaditaan ympäristönsuojelulain 154 b §:n mukaista perustason puhdistusvaatimusta. Määräyksellä ehkäistään päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia. Pohjavesialueella ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan. (YSL 202 §, mom 3, kohdat 1, 4).

6.6 Ympäristönsuojelulain 155 §:n 2 momentin mukaan muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Myös pohjavesialueella vähäisten harmaiden jätevesien imeyttäminen on mahdollista, mikäli voidaan osoittaa, että pohjaveden pilaantumisvaaraa ei synny (YSL 17 §). (YSL 202 §, mom 3, kohdat 1,4)

6.7 Jätevesien käsittelylaitteistojen ja purkupaikan sijoittamisen suojaetäisyysvaatimuksien määrittelyssä on sovellettu Ympäristöministeriön *Haja-asutuksen jätevedet: Lainsäädäntö ja käytännöt 2017-oppaan* ohjeellisia suojaetäisyyksiä. Etäisyysvaatimusten perusteet ovat ensisijaisesti vesiensuojelullisia ja terveydensuojelullisia ja niillä voidaan ehkäistä myös muuta ympäristönsuojelulain 5 §:ssä määriteltyä pilaantumista, esimerkiksi mahdollisia hajuhaittoja. Rajoituksilla ja toimintojen sijoittamisella ehkäistään jätevesien päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia (YSL 202 §, mom 3, kohta 1).

Vähäisiäkään harmaita jätevesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön, mutta ne on mahdollista johtaa yleistä etäisyyssuositusta lähemmäksi rantaviivaa, koska niiden aiheuttama ympäristön pilaantumisen riski on vähäinen (YSL 202 §, mom 3, kohdat 1, 4).

Määräyksessä on säädelty myös jätevesien käsittelyjärjestelmien sijainnista suhteessa vedenpinnan korkeuteen. Määräyksen tarkoituksena on ehkäistä tulvaveden pääsy jäteveden käsittelyjärjestelmiin ja siitä mahdollisesti aiheutuva jäteveden kulkeutuminen tulvaveden mukana vesistöön tai ympäristöön. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1)

6.8 Ympäristönsuojelulain 156 §:n mukaan jätevesien käsittelyjärjestelmä on suunniteltava, rakennettava ja sitä on ylläpidettävä siten, että perustason puhdistusvaatimus täyttyy. YSL 156 c §:n mukaan kiinteistön jätevesijärjestelmän on täytettävä perustasoa ankarampi puhdistusvaatimus, jos siitä muualla laissa säädetään tai lain nojalla säädetään tai määrätään. Kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä on edellytetty ankarampaa puhdistustasoa määräysten mukaisilla ranta-alueilla. Kiinteistön haltijan huolehtimisvelvollisuus perustuu toimiin, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia (YSL 202 §, mom 3, kohta 1).

6.9 Kuivakäymälästä voi valua ympäristöön ravinnepitoisia suotovesiä, mikäli käymälään pääsee nestettä tai pohja ei ole tiivis.

6.10 Riittävän pitkä kompostointiaika on jätehuoltomääräysten mukainen ja edesauttaa kompostoidun käymälätuotteen hygieenisen laadun riittävää tasoa. Myös kompostorista voi valua ympäristöön ravinnepitoisia suotovesiä, mikäli sinne pääsee nestettä tai pohja ei ole tiivis.

Asiasta on annettu tarkemmin määräyksiä: Jätehuoltomääräykset Lounais-Suomessa 1.8.2024 alkaen, § 17.

6.11 Kylpytynnyreiden ja uima-altaiden vedet johdetaan ensisijaisesti kunnalliseen jätevesiviemäriin, jottei syntyisi ongelmia ympäristössä ja maaperässä. Kiinteistöjen omilla pienpuhdistamoilla biologinen jätevedenkäsittely voi häiriintyä suuresta määrästä kemikaalia sisältävää allasvettä.

Pohjavesialueella kemikaaleja sisältävä vesi saattaa aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen vaaran.

Kemikaalipitoisen veden johtaminen luonnonvesiin on ympäristönsuojelulain 7 §:n vastaista.

6.12 Eläinsuojien jätevedet voivat ympäristöön johdettuna aiheuttaa merkittävää pistemäistä kuormitusta ja ympäristön pilaantumisen vaaraa. Kunnassa on sellaisia eläinsuojia, jotka eivät ole ympäristölupa- tai ilmoitusvelvollisia, joten eläinsuojien jätevesien käsittelystä ja johtamisesta annettava määräys on sen vuoksi tarpeellinen. Ympäristönsuojelulain 154 §:n mukaan talousjätevedellä tarkoitetaan myös ominaisuuksiltaan ja koostumukseltaan vastaavaa karjatilojen maitohuoneista peräisin olevaa jätevettä. Näin ollen maitohuoneiden jätevesiä koskevat samat puhdistusmääräykset kuin muutakin talousjätevettä. Käsittelyjärjestelmä tulee suunnitella tarkoitukseen soveltuvaksi (YSL 156 §). Eläinsuojien ja maitohuoneiden pesuvedet ja eläinsuojan sosiaalitiloista syntyvät harmaat jätevedet, jotka eivät sisällä käymäläjätevesiä, voidaan hyödyntää lannoitetarkoituksessa peltolevityksessä. Vesillä tulee olla lannoitusvaikutusta eivätkä ne saa sisältää ympäristölle haitallisia aineita. Määräys koskee toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia (YSL 202 §, mom 3, kohta 1).

6.13 Umpi- ja saostussäiliöiden tyhjentämisestä, lietteen kuljetuksesta ja käsittelystä määrätään alueella voimassa olevissa jätehuoltomääräyksissä, joten niistä ei ole tarpeen määrätä ympäristönsuojelumääräyksissä. Määräyksissä on kuitenkin haluttu tuoda ilmi se, mitä säädöksiä kyseisessä asiassa noudatetaan. (YSL 156 §, 202 §, mom 3, kohta 1)

6.14 Jätevesilietteen levittäminen käsittelemättömänä ympäristöön on kielletty ympäristön ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 5, 16, 17 §). (YSL 202 §, mom 3, kohta 1, 4, 5)

Jätevesilietteen käyttöä lannoitteena maataloudessa säätelee lannoitelaki (711/2022), maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteista (964/2023), valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) sekä kunnan jätehuoltomääräykset. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1, 4, 5)

Käsitellynkin jätevesilietteen levittämisen kieltäminen pohjavesialueelle on perusteltua pohjaveden suojelun kannalta (YSL 17 §). (YSL 202 §, mom 3, kohta 1, 4, 5)

7 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu

7.1 Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesusta saattaa aiheutua ympäristönsuojelulain 5 §:ssä määriteltyä pilaantumista. Pesutoimintaa ei katsota yleisille alueille soveltuvaksi toiminnaksi. Katu- tai tiealueilta pesuvedet voivat kulkeutua hulevesiviemäröinnin kautta ympäristöön. Lisäksi määräyksellä estetään pesussa liukenevien haitallisten aineiden, kuten

öljyn tai liuottimien, pääsy vesistöihin, maaperään tai pohjaveteen. Pesuvesien johtaminen suoraan vesistöön on kielletty vesiensuojelullisista syistä.

7.2 Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesusta saattaa aiheutua ympäristönsuojelulain 5 §:ssä määriteltyä pilaantumista. Lisäksi määräyksellä estetään pesussa liukenevien haitallisten aineiden, kuten öljyn tai liuottimien, pääsy vesistöihin, maaperään tai pohjaveteen. Pesuvesien johtaminen suoraan vesistöön on kielletty vesiensuojelullisista syistä.

Pesuista annetuilla määräyksillä ja toimintojen sijoittamisella ehkäistään päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia ympäristöön. (YSL 202 §, mom 3, kohdat 1, 4)

7.3 Pohjavesialueilla ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteistojen pesua on tarpeen rajoittaa pohjaveden pilaamiskiellon perusteella. (YSL 17 §, 202 §, mom 3, kohdat 1, 4)

7.4 Laajamittaisessa pesutoiminnassa syntyy huomattavia määriä pesuvesiä, jotka sisältävät pesuaineita sekä pesussa liuenneita muita haitallisia aineita, jotka aiheuttavat ympäristön pilaantumisen vaaraa. Mikäli pesutoiminta on ammattimaista tai muutoin laajamittaista, edellytetään päästöjen ehkäisemiseksi erityisesti sitä käyttöä varten tarkoitetun pesupaikan rakentamista ja pesuvesien johtamista esikäsittelyn kautta yleiseen viemäriin tai muuhun asianmukaiseen käsittelyyn. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1, 4)

7.5 Veneiden pohjamaalit saattavat olla erittäin myrkyllisiä vesieliöille ja aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia ympäristössä. Lisäksi valmisteet saattavat olla terveydelle haitallisia.

8 § Mattojen ja tekstiilien pesu

Mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien peseminen siten, että pesuvedet ja pesuaineet joutuvat suoraan ympäristöön, on kielletty vesiensuojelullisista syistä. Määräyksellä ehkäistään päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1)

9 § Työmaavesien johtaminen

Määräyksen tarkoituksena on ehkäistä työmaavesistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumisen riskiä. Työmaavedet poikkeavat laadultaan muista hulevesistä ja ne voivat olla ympäristölle, viemäreille ja pumppaamoille haitallisia. Työmaavedet voivat sisältää suuria määriä kiintoainesta, ravinteita ja haitallisia aineita. Hulevesiin verrattavia työmaavesiä ovat tavallisesti pienimuotoisessa rakentamisessa syntyvät työmaavedet, pois lukien maalämpökaivojen poraus. Vesien laatu on tarvittaessa esim. suurilla tai pitkäkestoisilla työmailla osoitettava näytteenotolla, jotta voidaan suunnitella riittävät esikäsittelytoimenpiteet ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. (YSL 202 §, mom 3, 1)

10 § Vesikasvillisuuden poisto

Kasvijätteen poisto vedestä estää ravinteiden palautumisen vesistöön ja kasvien leviämisen.

3. LUKU JÄTTEET JA KEMIKAALIT

11 § Jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa

Pienimuotoisesta, ei-ammattimaisesta jätteen hyötykäytöstä maarakentamisessa on tarpeen määrätä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, koska pienimuotoinen hyödyntäminen jää valtioneuvoston asetuksen 843/2017 (MARA-asetus) soveltamisalan ulkopuolelle. Pienimuotoinen jätteen hyödyntäminen voi aiheuttaa roskaantumista ja maaperän ja ympäristön pilaantumisen vaaraa. (YSL 16 §, 17 §, 202 §, mom 3, kohdat 1, 6)

Pienimuotoisella maarakentamisella tarkoitetaan laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan vähäisiä maanrakennus- ja kaivuutöitä, jotka eivät vaadi suuria maamassojen siirtoja eivätkä edellytä ympäristölupaa tai MARA-asetuksen mukaista ilmoitusta Lupa- ja valvontavirastolle.

Asetuksen ulkopuolelle jäävästä jätteen hyötykäytöstä maarakentamisessa edellytetään ilmoitusta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus on tarpeen toiminnan valvontaa varten. (YSL 202 §, mom 3, kohta 6)

Jätteen hyötykäytössä maarakentamisessa sovelletaan MARA-asetusta määräyksessä esitetyn mukaisesti. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1)

Jätteen ammattimainen tai laitosmainen hyödyntäminen edellyttää ympäristölupaa tai MARA-asetuksen mukaista ilmoitusta Lupa- ja valvontavirastolle. Tällöin kunnan ympäristönsuojelumääräystä asiasta ei sovelleta. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1)

Pohjavesialueilla jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa on kielletty pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi. (YSL 17 §, 202 §, mom 3, kohta 1) 7

12 § Vaarallisten aineiden säilytys kiinteistöllä

12.1. Vaarallisten aineiden varastoinnista on tarpeen antaa määräys ympäristön pilaantumisen ja terveyshaitan ehkäisemiseksi. Vaarallisen aineen vuoto voi aiheuttaa ympäristön pilaantumista tai haittaa viemäriverkostolle ja jäteveden puhdistamolle. Määräyksellä ehkäistään päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia määräämällä vaarallisten aineiden varastoinnista. (YSL 16 §, 17 §, 202 §, mom 3, kohta 1)

12.2 Uusien maanalaisten öljy-, kemikaali- ja polttoainesäiliöiden sijoittaminen pohjavesialueille on kielletty pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi. (YSL 17 §, 202 §, mom 3, kohta 1)

12.3. Ulkona sijaitsevan säilön kyseessä ollessa katoksellinen suoja-allas tai vuodonilmaisujärjestelmällä varustettu kaksoisvaipparakenne vähentävät merkittävästi aiheutuvaa pilaantumisriskiä. Valuma-altaan tilavuusvaatimuksella estetään kemikaalin pääsy ympäristöön onnettomuustilanteessa. (YSL 17 §, 202 §, mom 3, kohta 1)

Kaksinkertainen suojaus pohjavesialueilla perustuu Tukesin ohjeeseen (2019): Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta, kohta 3.1.2 Vuotojen hallinta pohjavesialueilla ja muilla ympäristöllisesti herkillä alueilla.

12.4. Valumavahinkojen välttämiseksi kemikaalisäiliöt on varustettava ylitäytönestimellä ja säiliön siirtopumpun, täyttöletkun tai säiliösuojan on oltava lukittuna, kun säiliötä ei käytetä.

12.5 Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös 344/1983 öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista koskee vain pohjavesialueella sijaitsevia maanalaisia öljysäiliöitä. Koska huonokuntoiset öljy- ja kemikaalisäiliöt voivat rikkoutuessaan aiheuttaa pohjaveden ja maaperän pilaantumista, on perusteltua edellyttää, että öljy- ja kemikaalisäiliöt tarkastutetaan tietyin määräajoin riippumatta säiliön sijainnista tai varustelusta. Tarkastusten avulla ennaltaehkäistään vuotoja, jotka ovat seurausta säiliöiden huonosta kunnosta ja kulumisesta. (YSL 16 §, 17 §, 202 §, mom 3, kohta 1)

Valvontaa varten ympäristönsuojeluviranomaisen tulee tarvittaessa saada säiliön tarkastusta koskevat tiedot. (YSL 202 §, mom 3, kohta 6)

Pohjavesialueella sijaitsevan maanalaisen öljysäiliön määräaikaistarkastuksen suorittajalla tulee olla valtioneuvoston asetuksen maakaasu-, nestekaasu- ja öljylämmityslaitteistojen asennus- ja huoltotoimintaa sekä maanalaisten öljysäiliöiden tarkastusta harjoittavien hyväksymisestä (558/2012) mukainen pätevyys. Muilla alueilla sijaitsevien säiliöiden tarkastuksen suorittajalle ei ole lainsäädännössä asetettu tarkempia vaatimuksia, mutta tarkastuksen laadun varmistamiseksi määräaikaistarkastuksen suorittajalla tulee olla asetuksen mukainen pätevyys. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1)

Poikkeus tarkastusvelvoitteesta koskee kaksoisvaippasäiliöitä tai niihin verrattavia säiliöitä, joissa on vuodonilmaisujärjestelmä, suoja-altaassa olevia maanalaisia säiliöitä, joissa on hälyttävä vuodonilmaisujärjestelmä, sillä niiden suojaustoimenpiteet katsotaan riittäväksi. Poikkeus koskee myös sisätiloihin sijoitettuja kemikaalisäiliöitä, kun tilasta on estetty nesteiden pääsy viemäriin tai ympäristöön. Sisätilassa säiliö ei joudu alttiiksi säiden eikä lämpötilan vaihtelulle, ja säiliön mahdolliset vuodot jäävät sisätilaan, josta niiden poistaminen on mahdollista. Lisäksi säiliöitä on mahdollista tarkkailla säännöllisesti. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1)

Sisäpuolelta pinnoitettujen öljysäiliöiden säiliövaipan tarkastamista ei voi enää pinnoituksen jälkeen suorittaa luotettavasti. Tämä aiheuttaa epävarmuuden säiliön todellisesta kunnosta.

12.6 Sellaiset polttonesteiden täyttö- ja jakelupisteet, joihin ei sovelleta nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista annettua valtioneuvoston asetusta (314/2020), aiheuttavat ympäristön pilaantumisen vaaraa, mikäli polttonesteitä tai öljyjä tai vastaavia aineita pääsee vuotamaan maaperään ja kulkeutumaan pohjaveteen tai vesistöihin. Määräys täyttö- ja jakelupaikan tiiviydestä ja päällystämisestä on tarpeen, jotta mahdolliset vuodot eivät aiheuta maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Pinnoitetulta alueelta vuodot on myös mahdollista havaita ja kerätä talteen. Täyttö- ja jakelupaikoilla on oltava imeytysainetta mahdollisten vuotojen aiheuttaman ympäristön pilaantumisen rajoittamiseksi. Tiiviyden ja päällystämisen vaatiminen uusilta täyttö- ja jakelupaikoilta välittömästi ja vanhemmilta täyttö- ja jakelupaikoilta 1.1.2032 alkaen on katsottu kohtuulliseksi ja mahdolliseksi toteuttaa.

12.7 Uusia polttonesteen täyttö- ja jakelupaikkoja ei saa perustaa pohjavesialueelle, koska riskitaso vahingon tapahtuessa on hyvin suuri.

12.8 Maanalaiset, käytöstä poistetut säiliöt on perusteltua poistaa maaperästä, koska ne voivat aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Ennen poistamista säiliö on tyhjennettävä ja tarkastutettava, jotta ehkäistään mahdollisesti huonokuntoisesta säiliöstä tai putkistoista aiheutuvia kemikaalivuotoja maaperään. Mikäli säiliön poistamisen yhteydessä havaitaan säiliön vuotaneen maaperään, tulee maaperän pilaantumisesta ilmoittaa pelastusviranomaiselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle pilaantuneen alueen laajuuden ja maaperän puhdistamistarpeen selvittämiseksi. Määräys on annettu päästöjen ja niiden haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi. (YSL 16 §, 17 §, 134 §, 202 §, mom 3, kohta 1)

Säiliöt voivat sijaita siten, että niitä on teknisesti vaikea tai mahdotonta poistaa. Tällöin ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeamisen poistamisvelvollisuudesta. Poikkeuksen myöntämistä harkitaan tapauskohtaisesti. Maahan jätettävä säiliö on tyhjennettävä, puhdistettava ja tarkastutettava, jotta ehkäistään kemikaalivuotoja maaperään tai pohjaveteen ja varmistetaan, että säiliöstä ei ole aiemmin aiheutunut vuotoja. Säiliön täyttöputki tulee katkaista ja tulpata, jotta estetään säiliön täyttö vahingossa. Tarkastuksen suorittajan pätevyydestä on määrätty tarkastuksen laadun varmistamiseksi. Säiliö tulee täyttää hiekalla tai muulla vastaavalla materiaalilla, joka estää säiliön painumisen. (YSL 16 §, 17 §, 202 §, mom 3, kohta 1)

12.9 Vaarallisten kemikaalien säilyttämistä ja varastointia koskevilla määräyksillä ehkäistään maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen vaaraa. Kemikaalien sijoittaminen suoja-altaaseen, josta vuotojen havaitseminen ja poistaminen on mahdollista, on tärkeää maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi. Vaatimus kattamisesta on perusteltua, jotta suoja-allas ei täyty sadevedellä. Vähäisetkin kemikaalivuodot voivat aiheuttaa merkittävää ympäristön pilaantumista. Mikäli kemikaaleja pääsee vuotamaan viemäriin, voi jätevesien purkupaikalla aiheutua ympäristön pilaantumista. Kemikaalien ja vaarallisten jätteiden vuodot voivat aiheuttaa haittaa viemäriverkostolle ja jäteveden puhdistamolle. Kotitalouksien vähäisten kemikaalien, kuten pesu- ja puhdistusaineiden, ei katsota aiheuttavan ympäristön pilaantumisen vaaraa, minkä vuoksi määräysten ulottaminen niihin ei ole perusteltua.

Kaksinkertaisen suojausrakenteen vaatiminen pohjavesialueella sijaitsevilta nestemäisten kemikaalien säiliöiltä ja astiavarastoilta on perusteltua pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

13 § Tilapäiset murskauslaitokset

Pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi on perusteltua kieltää polttonesteillä toimivan murskaamon sijoittaminen pohjavesialueelle. Murskaamon sijoittaminen pohjavesialueelle lisää riskiä öljy- ja polttoainevuotoihin. (YSL 17 §, 202 §, mom 3, kohta 1)

14 § Lumenkaatoalueen sijoittaminen

14.1 Ajoväyliltä, kaduilta ja muilta alueilta poistettava lumi saattaa sisältää roskia ja ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita. Pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisriskin vuoksi on perusteltua määrätä lumenkaatoalueen sijoittamisesta pohjavesialueen ulkopuolelle ja vähintään 100 metrin etäisyydelle vesistöstä. (YSL 17 §, 202 §, mom 3, kohta 1)

14.2 Toiminnanharjoittaja on vastuussa siitä, että toiminta järjestetään siten, että ympäristön pilaantuminen ehkäistään tai rajoitetaan mahdollisimman vähäiseksi. (YSL 7 §, 16 §, 17 §, 202 §, mom 3, kohta 1)

15 § Maalämpöjärjestelmien rakentaminen

Vesilain (587/2011) luvussa 3, §:ssä 2 määrätään Vesitaloushankkeen yleisestä luvanvaraisuudesta.

Lämmönkeruunesteenä ei tule käyttää terveydelle tai ympäristölle vaarallisia aineita, koska mahdolliset vuodot voivat aiheuttaa ympäristön ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa.

Maalämpöjärjestelmien poraamisen yhteydessä syntyvän kiviaineksen ja lietteen johtamisesta on tarpeen määrätä, jotta ehkäistään ympäristön ja vesistöjen pilaantumisen vaaraa sekä haittoja viemäriverkostolle. Poraamisesta ja kiviaineksen säilyttämisestä aiheutuvan pölyämisen estämisestä on tarpeen määrätä, jotta ehkäistään ympäristöön aiheutuvia haittoja ja terveyshaittoja. (YSL 17 §, 202 §, mom 3, kohta 1)

4. LUKU ILMANSUOJELU

16 § Ilmassa kulkeutuvien päästöjen hallinta

16.1 Rakennusten polttamista ei käsitellä muussa kunnallisessa sääntelyssä eikä kokonaiset rakennukset jätesääntelyn mukaisesti ole jätettä, joten on tarpeen määrätä siitä, että rakennusten ja rakennelmien hävittäminen polttamalla on kiellettyä. Polttamisessa vapautuu runsaasti savukaasuja sekä erilaisia myrkyllisiä yhdisteitä. Poikkeuksen myöntämisellä voidaan tarvittaessa mahdollistaa esimerkiksi pelastusviranomaisen tai vastaavan tahon harjoitustoiminta. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1)

16.2 Lämmityskattiloiden, tulisijojen ja muiden polttolaitteiden käytöstä saattaa aiheutua savu-, noki-, haju- ja terveyshaittoja.

Jätteen polttamisesta on annettu tarkempia määräyksiä: Jätehuoltomääräykset Lounais-Suomessa 1.8.2024 alkaen § 20

16.3 Lämmityskattiloiden, tulisijojen ja muiden polttolaitteiden asianmukaisella käytöllä, säädöillä ja huolloilla voidaan hallita palamisolosuhteita, syntyviä savukaasupäästöjä ja niistä aiheutuvia haittoja. Määräys asiantuntijan tekemän arvion esittämisestä ympäristönsuojeluviranomaiselle mahdollistaa sen valvonnan, että tulisija tai muu polttolaite on asianmukaisessa kunnossa. Asiantuntija voi olla esim. nuohooja. (YSL 202 §, mom 3, kohdat 1, 6)

17 § Rakennusten, rakenteiden, esineiden tai alueiden kunnostus- ja puhtaanapitotyöt

17.1 Suoritettaessa hiekkapuhallus- tai maalaustöitä ja muita kunnostustöitä, voi ympäristöön päästä ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa aiheuttavaa ja terveydelle haitallisia päästöjä. Määräyksellä ehkäistään päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1)

17.2 Kulkuväylien ja muiden alueiden kunnossapito- ja puhtaanapitotöiden pölyntorjunnasta on tarpeen määrätä pölyn aiheuttamien ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

Määräyksellä voidaan rajoittaa päästöjä ilmaan etenkin keväisin, jolloin ilmanlaatu on usein huono katualueiden voimakkaan pölyämisen vuoksi. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1)

5. LUKU MELUNTORJUNTA

18 § Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista ilmoitusta edellyttävät toiminnat ja tapahtumat

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, kuten rakentamisesta tai yleisötilaisuudesta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta, yksityishenkilön talouteen liittyvästä toiminnasta, puolustusvoimien toiminnasta eikä sellaisesta tilapäisestä toiminnasta, josta kunta on antanut ympäristönsuojelumääräykset YSL 202 §:n nojalla ja samalla määrännyt, ettei ilmoitusvelvollisuutta ole.

Ilmoitusvelvollisuuden edellytykset eivät laissa ole tarkkarajaisesti määriteltyjä. Melun erityisen häiritsevyyden arviointi on suoritettava yksittäistapauksissa erikseen, paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Määräyksillä ilmoitusmenettelyä pyritään karsimaan ja kohdistamaan se vain merkityksellistä haittaa aiheuttaviin tapahtumiin ja töihin.

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaan ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä tai toiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 30 vuorokautta ennen tätä ajankohtaa.

Ilmoitusta koskevassa päätöksessä voidaan antaa muutakin kuin melua ja tärinää koskevia määräyksiä. Ympäristönsuojelulain 122 §:n mukaan päätöksessä on annettava tarpeelliset määräykset toiminnasta aiheutuvan pilaantumisen ehkäisemiseksi ja toiminnan järjestämiseen liittyvien jätelain mukaisten velvollisuuksien täyttämiseksi. Saman pykälän mukaan päätöksessä voidaan lisäksi antaa määräyksiä toiminnan tarkkailusta ja tiedottamisesta asukkaille.

Ympäristönsuojelumääräysten tarkoituksena on määritellä yleisesti tilanteet, jolloin ilmoitusta tilapäistä melua ja tärinää aiheuttavasta toiminnasta ei tarvitse tehdä. Sen vuoksi määräyksissä on lueteltu toimintoja, joiden melun tai tärinän ei voida katsoa olevan erityisen häiritsevää. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1)

Työmaan vaikutuspiirissä oleville naapurikiinteistöjen haltijoille tulee kuitenkin ilmoittaa melua ja tärinää aiheuttavasta työstä määräyksen mukaisesti. Määräyksessä velvoitetaan tiedottamaan asiasta ennalta, jolloin haitankärsijät voivat varautua ennalta mahdollisesti aiheutuviin häiriöihin. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1)

Määräys yleisötilaisuuksien ja muiden tilapäisten tapahtumien äänentoistolaitteistoista on annettu, jotta meluhaitta naapurustoon on mahdollisimman vähäinen. (YSL 202 §, mom 3, kohta 1)

6. LUKU ELÄINTEN PITO JA LANNAN KÄSITTELY

19 § Ulkotarhat ja ratsastuskentät

19.1 Lannan poistamisesta jaloittelualueilta ja ratsastuskentiltä säännöllisesti on tarpeen määrätä, jotta ehkäistään kasvipeitteettömiltä alueilta tulevia ravinnevalumia ojiin ja vesistöihin.

Pintamaa tulee vaihtaa tarpeen mukaan ravinnepäästöjen ehkäisemiseksi. Määräyksellä ehkäistään myös pohjaveden pilaantumisen vaaraa ja terveyshaittaa. Määräys on annettu päästöjen ja niiden haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi sekä vesiensuojelullisista syistä. (YSL 17 §, 202 §, mom 3, kohta 1)

19.2 Määräys uusien jaloittelualueiden ja ratsastuskenttien sijoittamisesta on annettu ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vesiensuojelullisista syistä ja terveyshaitan ehkäisemiseksi. Riittävät suojaetäisyydet vähentävät vesistöihin ja ojiin johtuvia ravinnevalumia. (YSL 5 §, 202 §, mom 3, kohta 1)

19.3 Ympäristönsuojelulain lupa- ja ilmoitusmenettelyn ulkopuolelle jäävien eläinsuojien ja niihin liittyvien toimintojen sijoittaminen määrätylle etäisyydelle naapurikiinteistöistä ja muista vastaavista herkistä kohteista on perusteltua niiden mahdollisten haju- ja meluhaittojen sekä ravinnepäästöjen vuoksi.

19.4 Kuolleiden eläinten ja teurasjätteiden hautaaminen pohjavesialueella muodostaa pohjaveden pilaantumisriskin.

20 § Lannan levitys ja aumaus

20.1 Lietelannan, virtsan, pesunesteen, säilörehun puristenesteen ja muiden nestemäisten orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen pohjavesialueella on kiellettyä pohjaveden pilaantumisvaaran vuoksi. (YSL 17 §, 202 §, mom 3, kohdat 1, 5)

20.2.Kuivalannan levittäminen on kiellettyä pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella. Kuivalannan levittäminen on mahdollista pohjaveden varsinaisen muodostumisalueen ulkopuolelle (reunavyöhykkeelle), sillä varsinaisen muodostumisalueen ulkopuolella maaperä ei yleensä ole niin vettä läpäisevää, että kuivalannan levityksestä aiheutuisi pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Kuivalannalla viitataan nk. nitraattiasetuksen (1250/2014) 3 §:ssä määriteltyyn kuivalantaan. (YSL 17 §, 202 §, mom 3, kohdat 1, 5)

20.3 Valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) mukaan lanta-aumaa ei saa sijoittaa tulvanalaisille paikoille eikä pohjavesialueille. Määräyksellä kielletään lisäksi lanta-auman sijoittaminen alle 100 metrin etäisyydelle asuin- tai lomarakennuksesta ilman kiinteistön haltijan lupaa sekä lanta-auman sijoittaminen taajama-alueelle. Lanta-aumasta voi aiheutua hajuhaittaa, joten on perusteltua rajoittaa sen sijoittamista lähelle asuin- tai lomarakennuksia tai taajaan rakennetulle alueelle. (YSL 5 §, 202 §, mom 3, kohta 1)

7. LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

21 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä. Annetuista kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä on mahdollista poiketa, kun poikkeamisesta ei aiheudu määräysten tavoitteiden syrjäytymistä. Poikkeaminen käsitellään noudattaen hallintolain säännöksiä. Poikkeamisesta annettavaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin ympäristönsuojelulaissa säädetään muutoksenhausta. Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamisesta peritään ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukainen maksu. (202 §, mom 4)

22 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä

Määräyksen tarkoituksena on selventää ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen seuraamuksia viittauksella ympäristönsuojelulain asianomaisiin säännöksiin. Ympäristönsuojelulain 18 luvussa on säännökset valvonnasta ja hallintopakosta. Ympäristönsuojelulain 225 §:ssä on säännökset ympäristönsuojelulain rikkomisesta ja laiminlyönnistä.

8. LUKU VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET

23 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

Määräysten hyväksymistä koskeva päätös annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan tulleen tiedoksi 7 päivän kuluttua siitä, kun se on asetettu yleisesti nähtäville. Lisäksi on vastaavasti kuulutettava ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta. Hyväksymistä ja voimaantuloa koskevat kuulutukset voidaan yhdistää. (YSL 203 §)